

ARTIKEL TIL ISHESTEN OG TÖLT, 080108

ANSVAR FOR SKADER FORVOLDT AF (DIN) HEST

AF ADVOKAT PERNILLE SKINNERUP, MUFF & PARTNERE, GILLELEJE

Hvad kan du risikere som hesteejer, hvis din hest forvolder skade på andre heste, dyr, ting eller værre endnu - personer ?

Gælder der et objektivt ansvar, og hvad indebærer det ?

Disse og andre spørgsmål vil jeg forsøge at besvare i denne artikel. Først vil jeg dog kort referere den seneste dom på området, hvor en hesteejer ifaldt ansvar som følge af en hests forvoldelse af personskade.

Landsretsdom fra april 2007

Som det nok vil være mange bekendt, faldt der i april 2007 dom i en sag, hvor en islandsk hest var stødt sammen med en mountainbiker. Cyklisten havde anlagt sag mod hesteejeren med påstand om erstatning som følge af de skader, han havde pådraget sig, efter at han – ved passage af den islandske hest, Blossi, der stod stille og var trukket ind til siden for at lade cyklisten passere – faldt af cyklen, da Blossi netop, som han var ud for hendes bagpart, vendte bagparten ud mod midten af stien, hvorved han stødte ind i hesten og kom til skade.

Det fremgår direkte af dommen, at hestens ejer var en meget habil og erfaren rytter, at hesten var stabil og vant til ruten, at ejer havde råbt cyklisten an ("rolig"), da han var ganske tæt på hende, for at sikre sig, at han havde set hesten, at passagen skete på en 2 meter smal sti med stejl skrænt venstre og grøft til højre, at Blossi stillede sig som forlangt langs med stiens venstre side, tæt på skrænten, og tilsyneladende var rolig, at cyklisten fortsatte sin færd på cykel, da øjenkontakt var etableret (i stedet for at stå af og trække forbi), og at Blossi under disse omstændigheder blev utryg og drejede kroppen ind mod stiens midte, hvorefter sammenstødet skete.

Byretten kom frem til, at det kunne bebrejdes hesteejeren, at hun "havde ladet passagen ske på et åbenbart risikobehæftet sted", og at skaden udelukkende skete, fordi hun ikke havde "fuld kontrol" over hesten. Derfor valgte byretten at domfælde hesteejeren.

Dommen blev anket til Vestre Landsret.

Landsretten stadfæstede byrettens afgørelse med stemmerne 2-1. Der afsagdes dom i overensstemmelse med flertallet.

Landsrettens to dommere lagde til grund, at hesteejeren havde handlet ansvarspådragende ved ikke at sikre sig fuld kontrol over hesten, mens cyklisten passerede forbi. De to landsdommere tog udtrykkeligt stilling til, at man ikke mente, at cyklisten forud for eller under sin forbikørsel havde udvist egen skyld. Derfor stadfæstede Landsretten dommen. Én Landsretsdommer stemte imidlertid imod. Af præmisserne til hans afgørelse fremgår det, at han ikke fandt noget som helst at bebrejde hesteejer, men derimod bemærker, at cyklisten af de to parter var nærmest til at forholde sig til den opståede situation på den smalle sti og enten stå af cyklen eller dog sætte farten så meget ned, at han kunne have nået at standse, hvis hesten ikke vedblev at forholde sig roligt.

Culpaansvar

I langt de fleste ulykkestilfælde, hvor en hest er involveret, skal hesteejeren bedømmes efter et såkaldt culpaansvar, det vil sige, at retten skal tage stilling til, hvorvidt hesteejeren/rytteren har handlet anderledes end en fornuftig tænkende anden person med samme baggrund, erfaring og indsigt ville gøre. Er der noget at bebrejde vedkommende, og er der årsagssammenhæng mellem personens tilsidesættelse af sund fornuft og den skete skade, vil der som udgangspunkt være tale om et erstatningsansvar, og hesteejeren skal betale erstatning til den skadelidte.

Et af de hyppigst forekomne tilfælde, hvor retten har skullet bedømme, om en hesteejer er erstatningsansvarlig, er i de tilfælde, hvor heste bryder ud fra fold og forvolder skader på mennesker eller ting (eksempelvis biler). Hesteejeren er således kun ansvarlig, hvis det for eksempel kan påvises, at der var (erkendte) mangler ved indhegningen, eller såfremt hestene tidligere har vist tendens til at bryde ud, og der ikke er taget rimelige foranstaltninger til at forhindre nye udbrud. Det samme ansvar kan tænkes at blive gjort gældende overfor den, der har hesten i sin varetægt, f.eks. en hestepension. Hvis hestepensionen er eller burde være klar over, at hegnet ikke er i orden, kan hestepensionen komme til at betale erstatning til den skadelidte. Man kan dog ikke som hesteejer sidde inde med en viden om, at hestepensionens hegning er kritisabel, uden at risikere selv at ifalde ansvar tillige. I sådanne tilfælde skal hesteejere selv tage aktion for at undgå denne risiko.

Sker der skade på personer eller ting, herunder biler, som følge af løsslupne heste, skal hesteejerens eventuelle ansvar altså bedømmes efter culpaansvaret. Sker der skade på hesten, vil bilisten som alt overvejende hovedregel blive erstatningspligtig overfor skaden på hesten, selv om han ikke havde en chance for at undgå påkørslen.

En gennemgang af den retspraksis, der foreligger om løsslupne hestes skadeforvoldelse, viser efter min mening, at retten hidtil og i disse sager har foretaget en "sædvanlig culpabedømmelse".

Som det fremgår af den dom, der er refereret ovenfor, har flertallet i Vestre Landsret – stadig efter min mening – i den konkrete sag strukket culpaansvaret meget vidt. Således som jeg har forstået de faktuelle omstændigheder omkring ulykkestilfældet, kan jeg ikke se, hvordan hesteejeren kunne have handlet anderledes. Mange ryttere vil formentlig nikke genkendende til situationen, hvor man på smalle stier, herunder deciderede ridestier, møder (eller værre endnu bliver overhalet af) mountainbikere i fuld fart med øjnene fæstnet til stien, og hvor det nogle gange kan være mere held end forstand, at der ikke sker en kollision eller andre uforudsete hændelser. En rytter til hest er i den sammenhæng "den svage part", som mountainbikeren bør vise hensyn til/overfor. Faktum er imidlertid, at hesteejeren blev dømt både i Byretten og i Landsretten.

Objektivt ansvar

Der gælder således ikke et generelt objektivt ansvar for hesteejere. En af de få regler om objektivt ansvar, der gælder i dansk ret, er indeholdt i Danske lov 6-10-2. I henhold til denne bestemmelse hæfter en hesteejer på objektivt grundlag for skader, som en løsgående hest forvolder. I henhold til dansk retspraksis er heste i indhegning løsgående i juridisk forstand. I de tilfælde, hvor børn eller andre personer kravler ind til din løsgående hest på folden, risikerer du altså at ifalde et objektivt ansvar for eventuelle skader, som hesten måtte påføre barnet/personerne. I de tilfælde, hvor heste bryder ud af folde, er der ikke tale om løsgående heste i Danske lov 6-10-2's forstand.

Forsikring

De fleste personer har en familie (indbo) forsikring. En sådan forsikring vil typisk også indeholde en ansvarsforsikring, som dækker det ansvar, du kan ifalde, som privatperson som følge af bebrejdellesværdige handlinger eller undladelser, med mindre der er tale om, at du forsætligt har handlet forkert. Hvis du som hesteejer ifalder et erstatningsansvar, som beskrevet ovenfor, vil denne forsikring altså dække skader, forvoldt af din hest, på personer eller ting.

De fleste hestepensioner vil have tegnet en landbrugsforsikring, der i nogle tilfælde dækker det erhvervsansvar, en indehaver af en hestepension måtte kunne ifalde i forbindelse med sin udøvelse af hestepensionsvirksomhed. Forsikringsbetingelserne, tilknyttet sådanne forsikringer, kan dog variere meget, og det er en god idé at få undersøgt, om lige netop din forsikring dækker dette ansvar, hvis du har heste opstaldet for andre, herunder om den dækker

skaderne på hestene eller blot skader, de forvolder andre, som en følge af en fejl begået af dig eller dit personale.

Som praksis er i dag, vil der med andre ord i langt de fleste tilfælde være en forsikring, som dækker de skader, som er beskrevet ovenfor.

Lovinitiativ

I Justitsministeriet har man arbejdet med et udkast til lovforslag, hvorefter hesteejere over en bred kam skulle være objektivt ansvarlige for alle skader, heste måtte forvolde. Man har i forbindelse med dette arbejde blandt andet skelet til de regler, der gælder for hunde, hvor der som bekendt, er objektivt ansvar for skader, som hundene forvolder.

På grund af folketingsvalget i november 2007, blev arbejdet med lovforslaget stoppet. Så vidt jeg er orienteret, er der imidlertid fortsat politisk vilje til at forfølge denne tanke, og det må derfor forventes, at et lovforslag af det pågældende indhold vil blive fremsat.